

Національне регулювання є досить успішним в унеможливленні корупції шляхом застосування рекомендованих провідних міжнародних вимог щодо прозорості та процедурності. Міжнародний досвід щодо антикорупційних заходів у сфері державних закупівель пропонує певні рамкові механізми, що дозволяють зробити національне законодавство у сфері державних закупівель більш чітким і виваженим.

Незважаючи на те, що Україна намагається стрімко інтегруватися в ЄС, фокусуючись на імплементації директив ЄС у сфері державних закупівель до українського законодавства та відповідних практик, слід приділити увагу і додатковим заходам в рамках інших міжнародних інструментів та джерел, що можуть допомогти більш ефективному впровадженню провідного досвіду та запропонувати корисні і практичні рекомендації для всіх учасників державних закупівель.

Крошко Юрій Олександрович,
ад'юнкт Національної академії
внутрішніх справ, полковник поліції

ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНИМ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

На сьогоднішній день у нашому житті практично не залишилось галузей в суспільстві, де не використовуються інформаційні технології, комп'ютеризовані комплекси тощо. Всі ці системи оперують певними масивами даних, які рано чи пізно виникає необхідність аналізувати. І якщо у деяких сферах (фінансового, технічного характеру) існують такі механізми, якими хоча б частково можна автоматизувати аналіз інформації у цих сферах, то в частині кримінального аналізу таких механізмів обмаль.

У повсякденній роботі, в рамках наданих повноважень, працівники Департаменту здобувають достатній масив даних, що містить інформацію у тому числі про злочинну діяльність як окремих суб'єктів, так і організованих злочинних груп. У зв'язку з чим надважливим на сьогодні є застосування аналітичних інструментів, які б надали можливість оперативно опрацьовувати високооб'ємні дані, а також виконувати автоматизовані аналітичні функції.

Інформація з відкритих джерел, зокрема засобів масової інформації (газет, журналів, радіо та телебачення, всесвітньої мережі Інтернет), може використовуватися оперативними підрозділами

правоохоронних органів як доповнення до розвідувальної інформації, що надходить іншими каналами.

Як свідчить аналіз практики найбільш ефективними є використання пошукових систем: а) Google та Yandex ; б) Соціальні мережі; в) Месенджери та ін.

Так, використовуючи пошукові системи Google (<http://google.com>) та Yandex (<https://www.yandex.com>), треба пам'ятати, що вони по-різному видають результати пошуку. Зокрема, Yandex видає сторінки та сайти, а Google - загальну кількість посилань. В останнього більше інформації, однак перший краще обробляє російсько- й українськомовні запити. Також можна скористатись й іншими пошуковими системами, наприклад, Rambler, Yahoo, Avaport, але вони не такі інформативні, як Google та Yandex.

Досить результативним є пошук в Yandex, завдяки якому одночасно можна отримати інформацію про особу з різних соціальних мереж. Для цього над пошуковим рядком треба зайти на вкладку «Еще» і вибрати «Поиск людей». Google пропонує пошуковий браузер Google social search, який одночасно надає інформацію з Facebook, Twitter, Google+, Instagram, LinkedIn.

Соціальні мережі - це джерело інформації, тому пошук інформації в даних мережах є важливим інструментом для її збору. Так, можна застосувати особливості відновлення доступу до облікових записів на окремих веб-сайтах для отримання додаткової інформації. Наприклад, якщо відомий номер телефону користувача соціальної мережі (ВКонтакте, Facebook), потрібно ввести до відповідного поля форми відновлення доступу до облікового запису відомий номер телефону й отримати інформацію щодо e-mail особи та зображення з головної сторінки облікового запису.

Разом з цим можна використати можливості соціальних мереж, наприклад Facebook, Instagram, при пошуку людей, скориставшись додатком, який потрібно встановити на мобільному пристрої. Так, якщо додаток встановлено на телефон, при пошуку друзів система пропонує сторінки людей, які зареєстровані в соціальній мережі і наявні в телефонній книжці даного телефону.

Також можна користуватись можливостями соціальних мереж в частині ідентифікації своїх користувачів через номери мобільних телефонів. Для цього необхідно просто ввести номер у пошукове вікно (Facebook).

Моніторинг в режимі реального часу оновлень у соціальних медіа дозволяє правоохоронним органам одержати потрібну інформацію про вчинені або заплановані злочини. Володіння цією інформацією дозволяє встановити осіб які готують чи вчиняють кримінальні

правопорушення зокрема корупційні злочини та, за можливістю, припинити їх протиправну діяльність.

За допомогою месенджерів (Viber, Telegram, WhatsApp, Hangouts) можна дізнатись інформацію про особу, однак потрібно знати номер телефону, оскільки саме він зберігається на серверах цих месенджерів після реєстрації.

Якщо необхідно отримати дані про фізичну або юридичну особу, можна скористатись інформаційно - пошуковою системою «YouControl» (<https://youcontrol.com.ua>). Вказаний сервіс дозволяє здійснювати пошук за такими параметрами, як: - код ЄДРПОУ; ПІН фізичної особи-підприємця; назва юридичної особи

Особливе місце у протидії злочинам у сфері економіки доцільно віднести Антикорупційному скорингу «Громадська антикорупційна експертиза результатів державних тендерів в Україні» - є програмний продукт, який аналізує, систематизує загальнодоступну інформацію з відкритих державних реєстрів та виявляє ознаки ймовірного вчинення правопорушень при визначенні переможця під час здійснення державних закупівель. Результати аналізу, отримані за допомогою такої антикорупційної системи оцінювання, оприлюднюються на сайті www.acm-ua.org.

За допомогою антикорупційного скорингу відбувається автоматичний розрахунок корупційних ризиків на основі 25 формалізованих критеріїв, які дозволяють зробити висновок щодо наявності корупційної складової при проведенні державних тендерів. Вказаний модуль не проводить аналіз пов'язаності осіб при тендерних закупівлях. Це неможливо виходячи із положень законодавства про персональні дані.

Якщо порівнювати обидва модулі аналітики, слід звернути увагу на те, що система «ProZorra» контролює процедуру проведення державних тендерних закупівель, а «Антикорупційний монітор» здійснює аналіз переможців таких тендерів.

Отже, застосування сучасних технологій здатне мінімізувати витрати часу оперативного персоналу оперативно-розшукових підрозділів на вирішення поставлених завдань та значно підвищити якість їх інформаційно-пошукової діяльності.